

## התוכנית הממשלתית הרב שנתית לשיקום וצמיחה של יישובים בטווח המכונה 9-0 ק"מ

### מגבול הלבנון - פרק חינוך

#### הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 2330 מיום 31 באוקטובר 2024, שעניינה "קידום תוכנית לשיקום ולפיתוח הצפון בעקבות מלחמת חרבות ברזל" (להלן – **החלטה 2330**), והחלטת הממשלה מס' 3265 מיום 20 ביולי 2025, שעניינה "תוכנית להאצה כלכלית והשבת פעילות עסקית בצפון" (להלן – **החלטה 3265**):

1. בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – **חוק ההתייעלות הכלכלית – עדיפות לאומית**), להכריז על היישובים הסמוכים לגבול הלבנון בטווח המכונה 9-0 ק"מ מגבול הלבנון, המפורטים בנספח א' להחלטה זו (להלן – **יישובי ההחלטה**), כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו עד לסוף שנת 2027.
2. לאשר את פרק החינוך בתוכנית הממשלתית הרב שנתית לשיקום וצמיחת של יישובי ההחלטה לשנים 2025-2029.
3. בתוך כך, לקבוע כי תנאי להמשך יישום המענים המפורטים בהחלטה זו בשנים 2028-2029 הוא קבלת חוות דעת ביטחונית עדכנית רלוונטית הנוגעת ליישובי ההחלטה או אישור תוכנית שיקום ופיתוח עד לשנת 2029 לפחות הנוגעת ליישובי ההחלטה.

על מנת לבסס מערכת חינוך איכותית ביישובי קו העימות במטרה להביא לצמיחה כלכלית ודמוגרפית בת-קיימא של החבל, מחליטים כדלקמן:

#### **4. סל תנופה**

- א. להנחות את משרד החינוך בגפ"ן הרשותי והבית ספרי, לפעול לצורך מתן מענים פדגוגיים-חינוכיים, צרכים לימודיים מענים טיפוליים-רגשיים ובניית חוסן תלמידים וצוותי חינוך והוראה, מתן מענים חברתיים-קהילתיים, צמצום פערים לימודיים, מתן מענים לאוכלוסיות מיוחדות, מתן מענה לגיל הרך וחיזוק ההון האנושי. לצורך כך יוקצה למשרד החינוך תקציב בסך של 500 מיליוני ש"ח עבור שנות הלימוד תשפ"ו-תש"ץ (להלן – **סל תנופה**), על פי העקרונות הבאים:
- 1) תקציב סל תנופה יועבר לרשויות המקומיות ובתי הספר כסכום שנתי פר תלמיד בהתאם לכמות התלמידים המתגוררים ביישובי ההחלטה (להלן – **סל התלמיד**), במתווה פוחת לאורך שנות ההחלטה. מתוך תקציב סל תנופה 4.5% יוקצה למשרד החינוך לתיקון עיוותים ופערים בהקצאה.
  - 2) 80% מהתקציב של סל התלמיד עבור תלמידי בתי הספר יועבר לסל הגפ"ן הבית ספרי (להלן – **הסל הבית-ספרי**) והיתר יועבר לרשות (להלן – **הסל הרשותי**) אשר תכין תכנית למימוש התקציב העומד לרשותה.
  - 3) תקציב סל תנופה עבור ילדי גני הילדים ומעונות היום יועבר לסל הרשותי.

4) מתוך תקציב סל תנופה שיוקצה לכל בית ספר, יוקצו לפחות 15% לתוכניות להגברת החוסן, 5% לתוכניות מצוינות, ו-15% לתוכניות בנושא ה-STEM, זאת מעבר ל-4% שמוקצים לתוכניות בנושא ה-STEM כבר בנהלי הגפ"ן הקיימים. במסגרת הסל הרשותי יוקצו לפחות 5% לתוכניות בנושא ה-STEM.

5) הרשות המקומית שבתחום שיפוטה יישוב מיישובי ההחלטה תוכל להקצות מתוך הסכום המיועד לה בסעיף זה, לכלים בתחום ההון האנושי בהתאם לסעיף 3 באחת או יותר משנות התוכנית, בהתאם לנהלים שיקבעו על ידי משרד החינוך בהסכמה עם מטה היישום "תנופה לצפון" ומשרד האוצר. לעניין זה, עמדת משרד האוצר בנוגע לנוהל העבודה שיגובש כאמור, תינתן על ידי מנכ"ל משרד האוצר, ותשקף את עמדת אגף תקציבים וגורמי מקצוע באגפים הנוספים הרלוונטיים במשרד האוצר, לפי העניין.

ב. להקצות למשרד החינוך סך של 185 מיליוני ש"ח עבור שנות הלימוד תשפ"ו-תש"ץ עבור העצמת אגפי החינוך ומוסדות החינוך ברשויות המקומיות, באמצעות עידוד שיתופי פעולה בין הרשויות המקומיות לבין גופים חינוכיים :

1) התקציב יוקצה באמצעות נוהל סל תנופה הרשותי: כל רשות תוכל להתקשר לבחירתה עם גוף העוסק בחינוך שזכה במכרז שפורסם על ידי משרד החינוך לשם הפעלת תוכניות חינוכיות בתוכנית הגפ"ן, ויעמוד בקריטריונים שייקבעו בנוהל. לחלופין תוכל הרשות ליזום תוכניות חינוכיות שיאושרו על ידי משרד החינוך.

2) ההתקשרות כאמור בסעיף (1) תאפשר תוספת משאבים לחיזוק אגף החינוך הרשותי, תוכניות לפיתוח מקצועי לשדרת הניהול הבית ספרית, הפעלת תוכניות המעודדות חדשנות מקצועית, פיתוח מקצועי של עובדי ההוראה וקידום המצוינות הרשותית והמוסדית, זאת לצד מתן אפשרות להעסקת נושאי משרה לצרכי הרשות וכן לצורך ליווי, ייעוץ והטמעה במערך החינוך הרשותי.

ג. נוהל סל תנופה בית ספרי לגבי תלמידים הגרים ולומדים ביישובי ההחלטה, יגובש תוך 30 יום על ידי משרד החינוך בהיוועצות עם משרד האוצר ומטה היישום "תנופה לצפון". נוהל סל תנופה רשותי יגובש תוך 30 יום ע"י משרד החינוך, בתיאום עם משרד האוצר ומטה היישום "תנופה לצפון". לגבי נוהל סל תנופה לתלמידים הגרים ביישובי החלטה ולומדים מחוץ ליישובי ההחלטה, ההקצאה עבורם תהיה בהסכמה עם מטה היישום "תנופה לצפון" ומשרד האוצר. לעניין זה, עמדת משרד האוצר בנוגע לנוהל העבודה שיגובש כאמור, תינתן על ידי מנכ"ל משרד האוצר, ותשקף את עמדת אגף תקציבים וגורמי מקצוע באגפים הנוספים הרלוונטיים במשרד האוצר, לפי העניין.

ד. פריסת התקציב בין שנות התקציב תהיה באופן הבא :

שנה	החלטה 2330 (אלפי ש"ח)
2025	68,000
2026	192,667

159,000	2027
125,333	2028
140,000	2029

## 5. הון אנושי

- א. לטובת חיזוק ההון האנושי בתחום החינוך ברשויות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה, יוקצה סך של 100 מיליוני ש"ח בין השנים תשפ"ז-תש"ץ, בהתאם לפריסה לשנות התקציב שבסעיף 5(ו).
- ב. הקצאת התקציב תהיה בהתאם לכללים שיגובשו בתוך 90 יום על ידי צוות משותף של משרד החינוך, משרד האוצר, ומטה היישום "תנופה לצפון", לקידום ההון האנושי לרבות, יצירת והתאמת מסלולים להעסקה בחוזים מיוחדים לצורך שילוב עובדי תעשיית ההיי-טק ובעלי מקצועות ייחודיים נוספים בהוראת ה-STEM, מלגות ייחודיות לעובדי הוראה הפועלים לקידום תוכניות חינוכיות חדשניות בבית הספר וברשות המקומית ותוכניות הכשרה להוראה לסטודנטים אשר יעתיקו את מקום מגוריהם ליישובי התוכנית, זאת תוך בחינת דרכים נוספות לחיזוק ותגבור בתי הספר בעובדי הוראה מצטיינים. לעניין זה, עמדת משרד האוצר בנוגע לצוות זה כאמור, תינתן על ידי מנכ"ל משרד האוצר ותשקף את עמדת אגף שכר והסכמי עבודה, אגף תקציבים וגורמי מקצוע באגפים הנוספים הרלוונטיים במשרד האוצר, לפי העניין.
- ג. הכללים שיגובשו על ידי הצוות, יועמדו, ככל הניתן, ברמה רשותית, וינתנו לרשויות מקומיות שבתחום שיפוטן יישוב מיישובי ההחלטה, רק בכפוף לבניית תכנית עבודה למימוש התקציב שיועמד לרשותן אשר תאושר על ידי משרד החינוך בהסכמת מטה היישום "תנופה לצפון".
- ד. הרשות המקומית תוכל להקצות מתוך הסכום המיועד לה בסעיף זה, לתוכניות חינוכיות של הגפ"ן הרשותי בהתאם לסעיף 4(א) באחת או יותר משנות התוכנית. בהתאם לנהלים שיקבעו על ידי משרד החינוך בהסכמה עם מטה היישום "תנופה לצפון".
- ה. לרשום את הודעות שרי החינוך והאוצר כי ככל שתבוצע הקצאת משרות עבור חוזים מיוחדים ברמה הארצית, בכוונתם לתת עדיפות בהקצאתן של לפחות 500 משרות עבור חוזים מיוחדים לבתי הספר ברשויות ההחלטה, בהתאם לפריסה שתיקבע, זאת מעבר למכסת המשרות שיוקצו לרשויות ההחלטה מתוך המכסה הארצית.
- ו. פריסת התקציב עבור חיזוק ההון האנושי בין שנות התקציב תהיה באופן הבא:

שנה	החלטה 2330 (אלפי ש"ח)
2025	-
2026	8,333
2027	25,000
2028	25,000

2029	41,667
------	--------

6. ביסוס תשתיות ותוכניות מצוינות אזורית בתחומי הטכנולוגיה המתקדמת, STEM,

אומנויות וספורט

א. במטרה לקדם את מערכת החינוך ביישובי ההחלטה ולנצל יתרונות משמעותיים לגודל בכל הנוגע להקצאת תקציבים ויוזמות פדגוגיות תוך ראייה אזורית של מערכת החינוך, יוקצה תקציב, כמפורט להלן, עבור פיתוח תשתיות חינוכיות מתקדמות, מענה לימודי בתחומי הטכנולוגיה המתקדמת STEM, אומנויות וספורט, הן במסגרת הלימודים הפורמליים והן בפעילות בלתי פורמלית לאחר שעות הלימודים.

1) משרד החינוך יפרסם קול-קורא ייעודי לרשויות המקומיות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה, במסגרתו יתבקשו הרשויות להגיש תוכנית עבודה לפיתוח והפעלה של תשתיות חינוכיות מתקדמות.

2) על מנת לנצל יתרונות לגודל ועידוד אזוריות, יינתן תיעדוף משמעותי לבקשות שיוגשו במשותף על ידי מספר רשויות או באמצעות אשכול רשויות מקומיות כהגדרתו בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955. כמו כן, הזכאות להגשה לקול הקורא תוגבל למספר רשויות מקומיות אשר מספר התושבים המשותף שלהן ביישובי ההחלטה עולה על 25,000, או לרשות מקומית אשר בתחומה מתגוררים מעל 25,000 תושבים.

3) במסגרת הקול הקורא יינתן תיעדוף לתוכניות עבודה הכוללות שיתוף פעולה עם גופים בעלי מומחיות אקדמאית ו/או מחקרית ו/או חינוכית בתחומי הפעילות בסעיף זה. ולמיזמים משותפים בשיתוף המגזר העסקי וקרנות פילנתרופיה.

ב. במטרה לקדם את מערכת החינוך ביישובי ההחלטה, לספק תשתיות פיזיות המסייעות לתהליך הצמיחה של הרשויות שבתחום שיפוטן יישוב מיישובי ההחלטה ולהוביל לשינוי משמעותי ובר קיימא בתחום התשתיות של מוסדות החינוך, להנחות את משרד החינוך לפרסם קול קורא לרשויות כאמור לפיתוח, עיצוב וחדשנות של מוסדות חינוך אשר משרתים יישוב מיישובי ההחלטה, והכל בכפוף לנהלי מינהל הפיתוח במשרד החינוך.

ג. במטרה לקדם את מערכת החינוך ביישובי ההחלטה ועל מנת לספק תשתית מצוינות פדגוגית אזורית, להנחות את משרד החינוך להקים שני בתי ספר למחוננים ומצטיינים בתחום יישובי ההחלטה וייתנו מענה חינוכי לכלל האזור, האחד בגליל המזרחי והאחר בגליל המערבי אשר יחלו לפעול בשנת הלימודים תשפ"ז, והכל בכפוף לנהלי משרד החינוך.

1) הקמת בתי הספר האמורים תיעשה מתקציב הפיתוח במשרד החינוך והכל בכפוף לנהלי מינהל הפיתוח במשרד החינוך.

2) לצורך מימון אספקת שירותים חינוכיים נרחבים בבתי הספר האמורים בשנות ההחלטה, יוקצה סך של עד 8 מיליון ש"ח לכל שנת לימודים בבתי הספר האמורים, מתוך הסכום האמור בסעיף 6(ה) להחלטה זו.

3) ככל שתוקם פנימייה באחד מבתי הספר האמורים, משרד החינוך יקצה 3 מיליון ש"ח בשנה בהתאם לצורך, עבור אחזקת התלמידים בפנימייה,

מתוך התקציב האמור בסעיף זה, והכל בכפוף לצורך ובהתאם לנהלי מינהל החינוך ההתיישבותי.

ד. להנחות את משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה להקים ולהפעיל תוכנית חינוכית בתחום הרובוטיקה עבור רשויות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה באמצעות אשכול רשויות גליל מערבי ואשכול רשויות גליל מזרחי, הקצאת התקציב תיעשה בהתאם למספר התושבים ביישובי ההחלטה בכל אשכול. לצורך כך יוקצה בשנת 2025 למשרד החדשנות המדע והטכנולוגיה 1 מיליוני ש"ח מהסכום האמור בסעיף 6(ה). בנוסף, להנחות את משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה להקצות 1 מיליוני ש"ח בשנת 2025 מתקציבו עבור תמיכה במרכזי מדעים ברשויות ההחלטה, זאת בנוסף לתמיכה הקיימת שאושרה לרשויות ההחלטה מתקציב המשרד בשנת 2025.

ה. לצורך מימוש סעיף זה יוקצה למשרד החינוך סך של 285 מיליוני ש"ח ומשרד החינוך יקצה מתקציבו 150 מיליוני ש"ח כך ש-300 מיליוני ש"ח יוקצו עבור פיתוח תשתיות תומכות מצוינות ושינוי בר קיימא כאמור בסעיפים 6(א) ו-6(ב). ויתרת התקציב תוקצה לטובת פעילויות המצוינות עצמן כאמור בסעיפים 6(א) ו-6(ג). זאת, מלבד התקציב האמור בסעיף 6(ג)(1), אשר יבוא מתקציב משרד החינוך. לעניין מימוש סעיף 6(ד) יקצה משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה סך של 1 מיליון ש"ח מתקציבו וכן, יוקצה סך של 1 מיליון ש"ח בשנת 2025 למשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה.

ו. הקולות הקוראים האמורים בסעיף זה והחלוקה התקציבית האמורה בסעיף 6(ה), יגובשו על ידי משרד החינוך בהסכמת מטה היישום "תנופה לצפון" ומשרד האוצר. לעניין זה, עמדת משרד האוצר בנוגע לנוסח הקולות הקוראים והחלוקה התקציבית כאמור, תינתן על ידי מנכ"ל משרד האוצר, ותשקף את עמדת אגף תקציבים וגורמי מקצוע באגפים הנוספים הרלוונטיים במשרד האוצר, לפי העניין.

ז. פריסת התקציב בין שנות התקציב תהיה באופן הבא :

שנה	החלטה 2330 (אלפי ש"ח)	משרד החינוך (אלפי ש"ח)	משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה (אלפי ש"ח)
2025	9,330	0	1,000
2026	154,500	37,500	0
2027	112,500	37,500	0
2028	9,670	37,500	0
2029	0	37,500	0

#### 7. חינוך בלתי פורמאלי

להקצות סך של 125 מיליוני ש"ח למשרד החינוך בעבור חיזוק החינוך הבלתי-פורמלי ביישובי ההחלטה, בפריסה רב שנתית, על פי הפרוט הבא :

א. 40 מיליוני ש"ח מהתקציב יוקצה לרשויות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה לטובת פעילויות בחינוך הבלתי פורמלי. התקציב יחולק בהתאם לכמות התלמידים ביישובי ההחלטה בכל רשות מקומית, על בסיס תוכנית עבודה שתוגש על ידי הרשויות המקומיות למשרד החינוך בהתאם לקריטריונים שיגדיר משרד החינוך.

ב. 85 מיליוני ש"ח מהתקציב יוקצה לתגבור פעילות תמיכה, בגופי חברה אזרחית הפעילים בתחום החינוך הבלתי פורמלי, בהתאם לתוכנית עבודה שתגובש על ידי משרד החינוך בשיתוף עם הרשויות שבתחומן יישוב ומיישובי ההחלטה.

ג. תכנית העבודה והקריטריונים כאמור בסעיפים 7(א) ו-7(ב) יגובשו על ידי משרד החינוך בהסכמת משרד האוצר ומטה היישום "תנופה לצפון". לעניין זה, הסכמת משרד האוצר בנוגע לתוכנית העבודה והקריטריונים שיגובשו כאמור תינתן על ידי מנכ"ל משרד האוצר, ותשקף את עמדת אגף תקציבים וגורמי מקצוע באגפים הנוספים הרלוונטיים במשרד האוצר, לפי העניין.

ד. פריסת התקציב בין שנות התקציב תהיה באופן הבא:

שנה	החלטה 2330 (אלפי ש"ח)
2025	8,333
2026	25,000
2027	25,000
2028	25,000
2029	41,667

#### 8. חינוך התיישבותי

א. המינהל לחינוך התיישבותי יגבש תוכנית עבודה לתקצוב מענים חינוכיים-פדגוגיים וכן, שדרוג ופיתוח תשתיות של מוסדות החינוך והפנימיות שבפיקוח המינהל, לרבות הוספת מוסדות חדשים לפיקוח, ברשויות המקומיות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה, בהתאם לנהלי מינהל החינוך ההתיישבותי, בהתייעצות עם המועצות האזוריות שברשויות ההחלטה ובהסכמת משרד האוצר ומטה היישום "תנופה לצפון". לעניין זה, עמדת משרד האוצר בנוגע לתוכנית העבודה כאמור, תינתן על ידי מנכ"ל משרד האוצר, ותשקף את עמדת אגף תקציבים וגורמי מקצוע באגפים הנוספים הרלוונטיים במשרד האוצר, לפי העניין. לצורך יישום תוכנית העבודה יוקצה למנהל לחינוך התיישבותי במשרד החינוך סך של 30 מיליוני ש"ח.

ב. פריסת התקציב בין שנות התקציב תהיה באופן הבא:

שנה	החלטה 2330 (אלפי ש"ח)
2025	0
2026	7,500
2027	7,500
2028	7,500
2029	7,500

## 9. מתווה מדידה מערכתית

להקים צוות עבודה בראשות הרשות הארצית למדידה והערכה (ראמ"ה) ומנהל כלכלה ותקציבים במשרד החינוך בשיתוף מטה היישום "תנופה לצפון" ואגף התקציבים במשרד האוצר, לבניית מתווה מדידה והערכה להבטחת יעילות השימוש במשאבים והשגת התוצאות הרצויות ברשויות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה.

## 10. כללים למתן שירותים ולהקצאת התקציבים

ככלל, התקציבים והשירותים הניתנים מכוח החלטה זו יוקצו ויינתנו ליישובי ההחלטה בלבד. ואולם, במקרים בהם מהות השירות, היקפו או יעילותו מחייבים הפעלה ברמה אזורית, ניתן לספקו במתכונת אזורית, ובלבד שהשירות יינתן ככל הניתן לטובת תושבי יישובי ההחלטה, ותוך שמירה על עקרונות החלטה זו.

## 11. הסטת תקציב בין סעיפי ההחלטה

ככל שבמהלך יישום ההחלטה הוכח כי קיים קושי ממשי ליישם את אחד מהכללים המנויים בסעיף מסוים בהחלטה הנוגע למשרד החינוך, מוסמך שר החינוך להסיט תקציב בין סעיפי ההחלטה, בהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר ומטה היישום "תנופה לצפון", בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – **חוק יסודות התקציב**), ובלבד ששיעור ההסטה המצטבר מסעיף מסוים או אל סעיף מסוים לא יעלה על 20% מהתקציב שהוקצה בו, או על סכום של 25 מיליון ש"ח, הנמוך מביניהם.

## 12. פריסת ומקור התקציב על פני תכנית החומש:

א. לצורך יישום כלל הצעדים בהחלטה זו, יוקצה סך של 1,226 מיליוני ש"ח מתוך הסכום הקבוע בהחלטה 2330. 150 מיליוני ש"ח, לצורך שדרוג תשתיות, יוקצו מתקציב משרד החינוך כמפורט בסעיפי החלטה זו, וכן, 1 מיליון ש"ח מתקציב משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, בהתאם לפריסה הבאה:

שנה	החלטה 2330 (אלפי ש"ח)	משרד החינוך (אלפי ש"ח)	משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה (אלפי ש"ח)
2025	85,663	0	1,000
2026	388,000	37,500	0
2027	329,000	37,500	0
2028	192,503	37,500	0
2029	230,833	37,500	0

ב. מתוך הסכומים האמורים בסעיף 12(א) סכום בהיקף של 423,336 אלפי ש"ח מהחלטה 2330 משוריין לפרק החינוך בתוכנית הממשלתית הרב שנתית לשיקום

וצמיחה של יישובים בטווח המכונה 0-9 ק"מ מגבול הלבנון, הנדרש ליישום רכיבי התוכנית לשנים 2028 ו-2029. סכומים אלו יוקצו בכפוף לתנאים כאמור בסעיף 3. אופן ההקצאה כפוף להוראות חוק יסודות התקציב ולהוראות כל דין.

### עדיפות לאומית

הממשלה מחליטה לייחד את היישובים והרשויות המוגדרים בנספח א' להחלטה זו כאזור עדיפות לאומית עד לסוף שנת 2027, ולהעניק בהם כלי סיוע והטבות כמפורט בהחלטה זו. תקופת ההכרזה כאזור עדיפות לאומית מתחשבת בכך שההחלטה, ובכלל זאת מועד תיקוף השיקולים העומדים בבסיסה, מובאת לממשלה בשליש האחרון של שנת 2025.

בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית – עדיפות לאומית, ובהמשך להחלטה 3265, יצוין כי השיקול המרכזי שביסוד החלטה זו הוא המצב הביטחוני באזור בהתאם לחוות דעת ביטחונית, כאמור בסעיף 151(ב)(1) לחוק ההתייעלות הכלכלית – עדיפות לאומית. בהתאם למידע שנמסר ממערכת הביטחון, היישובים אשר נכללים באזור המכונה בטווח 0-9 ק"מ מגבול הלבנון כמפורט בנספח א' והיישובים המצויים בטווח של עד 7 ק"מ מגדר המערכת סביב רצועת עזה מתמודדים עם אתגרים ביטחוניים ונתונים לשגרת חירום שאינה תואמת אזורי אחרים בשל מאפיינים ייחודיים, לרבות יישובים אחרים. להשלמת התמונה יצוין גם, כי כל היישובים הכלולים בהחלטה זו נכללים גם בתחום האזורי והיישובים שהוכרזו כבעלי עדיפות לאומית בהחלטת ממשלה מס' 919 מיום 10.9.2023 בעניין "הגדרת יישובים ואזורי כבעלי עדיפות לאומית" (להלן – החלטה 919), וכן הוכללו באזור העדיפות הלאומית כפי שנקבע במסגרת החלטה 3265, על יסוד חוות הדעת והמידע שנמסר ממערכת הביטחון.

יצוין כי בהמשך לאמור, ביחס ליישובים המצויים בטווח של עד 7 ק"מ מגדר המערכת סביב רצועת עזה – התקבלה החלטת הממשלה מס' 1699 מיום 17 באפריל 2024 שעניינה "התוכנית האסטרטגית לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו לשנים 2024-2028 ותיקון החלטות ממשלה" (להלן – החלטה 1699). החלטת הממשלה כללה כלי שיקום ופיתוח, כאשר כלי הפיתוח נתנו עד לתום שנת 2024 וזאת בהתבסס על החלטת הממשלה מס' 462 מיום 20 באפריל 2023 שעניינה "תוכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי "עוטף רצועת עזה" לשנים 2023-2024", והכל כמפורט בהרחבה בהחלטה 1699. כמו כן, ביום 2 באפריל 2025 נכנס לתוקף חוק שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"ה-2025. חוק זה מגדיר את חבל התקומה כאזור מיקוד לאומי שבו תפעל הממשלה לשיקומו הנרחב באופן מואץ בשלל תחומי החיים לתקופת זמן של 7 שנים, עם אופציה להארכה של עד 10 שנים. על כן הטבות ליישובים המצויים בטווח של עד 7 ק"מ מגדר המערכת סביב רצועת עזה ניתנות באופן נפרד.

נספח א' רשימת יישובים ורשויות מקומיות הנכללים באזור ההחלטה (להלן "יישובי ההחלטה" ו-"רשויות ההחלטה"):

1. פירוט רשימת היישובים הנכללים באזור ההחלטה:

א. מועצה מקומית בית ג'ן

ב. מועצה מקומית גוש חלב - ג'יש

- ג. מועצה מקומית חורפיש
- ד. מועצה מקומית יסוד המעלה
- ה. מועצה מקומית כסרא-סמיע
- ו. מועצה מקומית כפר ורדים
- ז. מועצה מקומית מגידל שמש
- ח. מועצה מקומית מטולה
- ט. מועצה מקומית מסעדה
- י. מועצה מקומית מעיליא
- יא. מועצה מקומית ע'ג'ר
- יב. מועצה מקומית עין קנייא
- יג. מועצה מקומית פסוטה
- יד. מועצה מקומית פקיעין
- טו. מועצה מקומית שלומי
- טז. עיריית מעלות-תרשיחא
- יז. עיריית נהרייה
- יח. עיריית קריית שמונה
- 2. יישובים במועצה אזורית גולן :

- א. נווה אטי"ב
- ב. נמרוד

3. יישובים במועצה אזורית הגליל העליון

- א. ברעם
- ב. גונן
- ג. דן
- ד. דפנה
- ה. הגושרים
- ו. יפתח
- ז. יראון
- ח. כפר בלום
- ט. כפר גלעדי
- י. כפר סאלד
- יא. להבות הבשן
- יב. מלכייה
- יג. מנרה
- יד. מעיין ברוך
- טו. משגב עם
- טז. נאות מרדכי
- יז. סאסא
- יח. עמיר
- יט. צבעון
- כ. שדה נחמיה
- כא. שמיר

כב. שניר

4. יישובים במועצה אזורית מבואות החרמון :

א. בית הלל

ב. דישון

ג. כפר יובל

ד. מרגליות

ה. רמות נפתלי

ו. שאר ישוב

ז. שדה אליעזר

5. יישובים במועצה אזורית מטה אשר :

א. אדמית

ב. אילון

ג. בן עמי

ד. בצת

ה. געתון

ו. גשר הזיו

ז. חניתה

ח. יחיעם

ט. כברי

י. לימן

יא. מצובה

יב. סער

יג. עברון

יד. עראמשה

טו. ראש הנקרה

טז. שבי ציון

6. יישובים במועצה אזורית מעלה יוסף

א. אבירים

ב. אבן מנחם

ג. אלקוש

ד. גורן

ה. גרנות הגליל

ו. הילה

ז. זרעית (כפר רוזנוואלד)

ח. חוסן

ט. יערה

י. מנות

יא. מעונה

יב. מתת

יג. נווה זיו

יד. נטועה

- טו. עבדון
- טז. עין יעקב
- יז. פקיעין החדשה
- יח. צוראל
- יט. שומרה
- כ. שתולה

7. יישובים במועצה אזורית מרום הגליל:

- א. א-ריחאנייה
- ב. אביבים
- ג. אור הגנוז
- ד. בר יוחאי
- ה. דוב"ב
- ו. דלתון
- ז. כפר חושן
- ח. כרם בן זמרה
- ט. מירון
- י. עלמה

### דברי הסבר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שבמסגרתה חדרו מאות מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. נוכח האירועים האמורים, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה. בהמשך לכך התקבלה החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מספר ב/22 מיום 7 באוקטובר 2023 בעניין נקיטה בפעולות צבאיות משמעותיות.

נוכח המציאות הביטחונית והאפשרות באותה עת להתפתחות המערכה גם לגזרה הצפונית, ובשים לב לאיום הקיים על האוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול הצפוני של מדינת ישראל נוכח ירי טילים וחדירת גורמים עוינים אל יישובי הצפון, ומשלא ניתן להבטיח את שלומה של האוכלוסייה או להבטיח אספקת מוצרים ושירותים בסיסיים, ובשל צורך מבצעי מיידי, ביום 16 באוקטובר 2023 הנחה שר הביטחון על פינוי האוכלוסייה הנמצאת בטווח של עד 2 ק"מ מהגבול הצפוני של מדינת ישראל בהתאם לתכנית צה"ל "מרחק בטוח צפון". במסגרת זו פונו 28 יישובים. בהמשך לכך, ביום 18 באוקטובר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 975 שעניינה "תוכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה בגזרת הצפון (0-5 ק"מ מהגבול) וקליטתה – מלחמת 'חרבות ברזל'" (להלן – החלטה 975), בה נקבע בין היתר כי האוכלוסייה הנמצאת בטווח של 2-5 ק"מ מהגבול הצפוני של מדינת ישראל תפונה בהתאם לתוכנית צה"ל 'מרחק בטוח צפון' ולהערכת מצב מבצעית של צה"ל וכן הסמיכה את שר הביטחון, בתיאום עם ראש הממשלה, להורות על עיתוי הפעלת תוכנית הפינוי על פי שיקולים מבצעיים. זאת, "נוכח המציאות הביטחונית והאפשרות להתפתחות המערכה גם לגזרה הצפונית, לא ניתן לשמור על שלומה של האוכלוסייה או להבטיח אספקת מוצרים ושירותים בסיסיים בטווח של 5 ק"מ מגבול הצפון אלא באמצעות פינוי המאורגן של האוכלוסייה, ומכאן הצורך בהחלטה זו" (מדברי ההסבר להחלטה 975).

ביום 20 באוקטובר 2023 הנחה שר הביטחון, בהמשך להמלצה הביטחונית-מבצעית של צה"ל, על פינוי תושבי העיר קריית שמונה. ביום 22 באוקטובר 2023 הנחה שר הביטחון, בהמשך להמלצה הביטחונית-מבצעית של צה"ל, על פינוי תושבי המרחב המכונה 2-3.5 ק"מ מגבול לבנון. במסגרת זו פונו 14 יישובים. תקופת הפינוי שבוצע בהמשך להחלטה 975 הוארכה מספר פעמים והסתיימה ביום 28 בפברואר 2024.

בהמשך לכך, התקבלה החלטה מס' 1786 מיום 27 במאי 2024 שעניינה "תכנית למענים בטווח המיידי והקרוב וקידום מתווה רב-שנתי לשיקום ופיתוח הצפון" (להלן – החלטה 1786). ההחלטה נועדה לשם הענקת סיוע, משמעות ותקווה לאזור, ליישובים ולתושבים המתגוררים ביישובים, שנקבע בהחלטה 975 בעניינם כי "...לא ניתן לשמור על שלומה של האוכלוסייה או להבטיח אספקת מוצרים ושירותים בסיסיים עבורה", וזאת "לאור האיום הקיים על האוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול הצפוני של מדינת ישראל במסגרת מלחמת 'חרבות ברזל'", נוכח ירי טילים וחדירת גורמים עוינים אל שטח ישראל". בהתאם, ההחלטה כללה כלי סיוע שמטרתם מענים מיידיים לצרכי האוכלוסייה המאוימת שיינתנו באמצעות משרדי הממשלה הרלוונטיים והן באמצעות רשויות ההחלטה.

כמו כן, במקומות שבהם לא ניתן להעניק את הסיוע ברמת הפרט או היישוב, ניתנו השירותים ברמת הרשות כולה (לדוגמא, שירותי חינוך, בריאות ורווחה). כפועל יוצא מכך, החלטה זו אף סייעה באופן משני ליישובים שלא פונו ולתושביהם, המשוכיכים לרשויות המקומיות שמהם

פוננו יישובים, שרמת השירותים הבסיסיים והמרחביים שהם מקבלים נפגעה כתוצאה מהעומס שמוטל על רשויות ההחלטה. בנוסף לכלי הסיוע שיש בהחלטה, ההחלטה כללה גם פעולות שביכולתן לזרוע זרעי תקווה ומשמעות לאוכלוסייה המאוימת.

בנוסף, במסגרת החלטה 1786 הוחלט על הקמת מטה היישום שתפקידו, בין היתר, להניע עבודת מטה בין משרדית ורב מגזרית להכנת תשתית למתווה אסטרטגי לשיקום ופיתוח הצפון. בהמשך ישיר לכך, במסגרת החלטת הממשלה 2230 מיום 31 לאוקטובר 2024 שעניינה "קידום תוכנית לשיקום ולפיתוח הצפון בעקבות מלחמת חרבות ברזל" (להלן – החלטה 2230), הממשלה קבעה כי יוקצה תקציב בסך 15 מיליארד ש"ח לטובת תכנית החומש האמורה בהחלטה 1786.

מאז, ומכוח החלטות 1786 ו-2230 התקבלו שורה של החלטות ממשלה שעוסקות בקידום מענים מידיים וצרכי פיתוח והצמחה של אזור קו העימות. בין היתר, התקבלו החלטות הממשלה הבאות: החלטת הממשלה מס' 2568 מיום 15 בדצמבר 2024 שעניינה "היערכות לשיבה הביתה של תושבי היישובים המפונים בצפון ותיקון החלטת ממשלה"; החלטת הממשלה מס' 2624 מיום 29 בדצמבר 2024 שעניינה "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח המכונה 0 עד 7 ק"מ מגדר רצועת עזה ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת "חרבות ברזל", תיקון החלטות ממשלה וקידום היערכות לשיבה הביתה ליישובים המפונים בצפון"; החלטת הממשלה מס' 2675 מיום 12 בינואר 2025 שעניינה "הפעלת מרכזי החוסן בשנת 2025"; החלטת הממשלה מס' 2677 מיום 12 בינואר 2025 שעניינה "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הצפון והדרום באזורים המפונים ומתן סיוע לטובת חזרתם הביתה", שתוקנה בהחלטת הממשלה מס' 2710 מיום 26 בינואר 2025 שעניינה "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הצפון והדרום באזורים המפונים ומתן סיוע לטובת הסתגלות בביתם – תיקון החלטת ממשלה"; החלטת הממשלה מס' 2755 מיום 16 בפברואר 2025 שעניינה "תוכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית בת קיימא ביישובי המועצה האזורית גולן ובקצרין לשנים 2022-2025 – תיקון החלטת ממשלה"; החלטת הממשלה מס' 2756 מיום 16 בפברואר 2025 שעניינה "תמרוץ הפעילות וההתפתחות המוסדית של המכללה האקדמית תל-חי בשנת 2025 לצורך קידום ההחלטה להכרה במוסד כאוניברסיטה"; החלטה 2785 מיום 24 בפברואר 2025 שעניינה "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח המכונה 0 עד 7 ק"מ מגדר רצועת עזה ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת "חרבות ברזל", תיקון החלטות ממשלה"; והחלטת ממשלה מס' 2826 מיום 4 במרץ 2025 שעניינה "קידום מענים בתחום החינוך הבלתי פורמלי, החוסן הקהילתי והרווחה ליישובים המפונים בצפון ותיקון החלטת ממשלה".

בפרט, במסגרת החלטת הממשלה מס' 3265 מיום 20 ביולי 2025 שעניינה "תוכנית להאצה כלכלית והשבת פעילות עסקית בצפון", הוגדר והובחן אזור הצפון הסמוך לגבול הלבנון הזה לאזור המוגדר בנספח א' להחלטה בענייננו כאזור עדיפות לאומית, על בסיס חוות דעת ביטחוניות.

בהתאם לכך, בהתחשב בעובדה שמרבית התלמידים בגילי לידה עד 18 שהתפנו חזרו למסגרות החינוכיות ביישובי המקור, נוכח הצרכים הייחודיים שיש לאוכלוסייה ביישובי ההחלטה בעקבות המצב הביטחוני, משרדי החינוך, האוצר ומטה היישום "תנופה לצפון" ביצעו עבודת מטה מקיפה, תוך קיום שיח גם עם רשויות ההחלטה, לטובת גיבוש תכנית מענים מפורטת אשר תיתן מענה לצרכים הרלוונטיים בתחום החינוך, הכל כפי שיפורט להלן.

יודגש שבהתאם לסעיף 3 להחלטה, יישום התוכנית מעבר לשנת 2027, היינו בשנים 2028-2029, מותנה בקבלת חוות דעת ביטחונית עדכנית רלוונטית הנוגעת ליישובי ההחלטה או באישור תוכנית שיקום ופיתוח עד לשנת 2029 לפחות הנוגעת ליישובי ההחלטה. אופן ההקצאה כפוף להוראות חוק יסודות התקציב, ובכפוף לכל דין. בתוך כך, יובהר כי ככל שחוות הדעת או התוכנית כאמור יעלו נתונים המחייבים שינויים במענים המפורטים בהצעת החלטה זו, אשר מתוכננים להינתן לפיה גם בשנים 2028-2029, או שיביאו לכך שהמענים בשנים האמורות יתבססו שלא על חוק עדיפות לאומית, הרי שהממשלה תבצע את ההתאמות המתחייבות מאלו, לרבות תיקון החלטה זו, ככל שיידרש.

#### סל תנופה

לטובת הגברת המענים הרגשיים, הלימודיים וחיזוק המצוינות החינוכית ברשויות, מוצע להקצות סך של 500 מיליוני ש"ח לטובת הרחבת סל הגפ"ן הבית ספרי וסל הגפ"ן הרשותי, מעבר לתקציב הקיים כיום. כאשר, בסל הגפ"ן הבית ספרי, 15% מהתקציב יוקצה לטובת הגברת החוסן לטובת מתן מענים רגשיים, 15% לטובת חיזוק מיומנות ה-STEM ו-5% לטובת המצוינות, ובסל הגפ"ן הרשותי 5% לטובת חיזוק מיומנויות ה-STEM. זאת, לטובת שיקום יישובי ההחלטה, וכן שיפור מתמשך של מערכת החינוך באזור לטובת משיכת אוכלוסיות חדשות. יתרת התקציב יינתן לבתי הספר באופן גמיש בהתאם לנוהל עבודה "סל תנופה" שיגובש בהתאם לסעיף 4(ג) להחלטה.

בסל הגפ"ן הרשותי, 5% מהתקציב ייועד לטובת חיזוק מיומנות ה-STEM ויתרת התקציב יועבר לרשויות המקומיות באופן גמיש בהתאם לנוהל עבודה "סל תנופה" שיגובש בהתאם לסעיף 4(ג) להחלטה. תקציב הגפ"ן הרשותי יוקצה לרשויות בהתאם למספר התלמידים המתגוררים ביישובי ההחלטה. הרשויות המקומיות יוכלו לבחור להעביר תקציב מהסל הרשותי לטובת הכלים שיגובשו לחיזוק ההון האנושי, בהתאם לסעיף 5 להחלטה ובכפוף לנהלי משרד החינוך.

עם זאת, ולטובת תיקון עיוותים שונים שעלולים להיווצר לדוגמא במועצות אזוריות (בשל הפריסה הגיאוגרפית הרחבה ומספר יישובי ההחלטה בכל רשות), ברשויות שמספר התלמידים או התושבים שלהן קטן, בתי ספר שמתחנכים בהם תלמידים שחלקם אינם מתגוררים ביישובי ההחלטה – יתאפשר למשרד החינוך להקצות 4.5% מסך התקציב של סל גפ"ן תנופה, לטובת סל מחוזי לתיקון עיוותי הקצאה.

לטובת חיזוק יכולות ניהול החינוך של הרשויות המקומיות בשטחי ההחלטה וחיזוק היכולת להטמעת מדיניות חינוכית רשותית, מוצע להקצות סך של 185 מיליוני ש"ח להעצמת אגפי חינוך ומוסדות חינוך ברשויות המקומיות באמצעות עידוד שיתוף פעולה בין הרשויות המקומיות לבין גופים חינוכיים אשר נבחרו במכרז על ידי משרד החינוך ונמצאו ככאלה שיכולים לבצע תכנית ליווי, ייעוץ והטמעה לרשויות המקומיות. הרשויות יוכלו, בהתאם לנוהל שיגובש בהתאם לסעיף 4(ג) להחלטה, לבחור להתקשר עם גוף חינוכי לבחירתן. לצד זאת, מוצע שרשות מקומית תוכל לבחור להשתמש בתקציב עבור יוזמות חינוכיות רשותיות, שיאושרו על ידי משרד החינוך.

#### הון אנושי

לטובת שיפור איכות ההון האנושי במערכת, מוצע להקצות 100 מיליוני ש"ח לטובת מגוון כלים שיביאו לשיפור איכות ההון האנושי החינוכי באזור ובכך לשיפור ניכר באיכות מערכת החינוך ברשויות ההחלטה. התקציב יוקצה למשרד החינוך לאחר גיבוש הכלים על ידי צוות משותף

למשרד החינוך, משרד האוצר ומטה היישום. התוכניות והכלים שיגובשו על ידי הצוות יוצעו ככל הניתן לרשויות המקומיות, אשר יוכלו לבקש להפחית את הסכום שיוקצה להן, ולהעבירו לסל הגפ"ן הרשותי, בכפוף לנהלי משרד החינוך. בנוסף, בהתאם להודעת שרי האוצר והחינוך, תינתן עדיפות בהקצאתן של לפחות 500 משרות עבור חוזים מיוחדים לבתי הספר ברשויות ההחלטה, בהתאם לפריסה שתיקבע, זאת מעבר למכסת המשרות שיוקצו לרשויות ההחלטה מתוך המכסה הארצית.

ביסוס תשתיות ותוכניות מצוינות אזורית

לטובת שיפור איכות התשתיות, ויצירת תוכניות אזוריות למצוינות, מוצע להקצות סך של 436 מיליוני ש"ח, מהם 150 מיליוני ש"ח מתקציב משרד החינוך, והיתרה מתקציב מטה היישום. כאשר לפחות 300 מיליון ש"ח יוקצו לשדרוג תשתיות חינוכיות. התקציב יחולק בהתאם לתוכנית עבודה שתגובש על ידי משרד החינוך בתיאום עם משרד האוצר ומטה היישום, לטובת השימושים הבאים: הפעלות תוכניות ופיתוח תשתיות חינוכיות מתקדמות עבור מענה לימודי בתחומי הטכנולוגיה המתקדמת STEM, מרכזים אזוריים של אומנויות וספורט, הן במסגרת הלימודים הפורמליים והן בפעילות בלתי פורמלית לאחר שעות הלימודים ויוזמות נוספות בתחום המצוינות, פיתוח, עיצוב וחדשנות של מוסדות חינוך אשר משרתים ישוב מיישובי ההחלטה. יצוין כי על מנת לנצל יתרונות לגודל ועידוד אזוריות, יינתן תיעדוף משמעותי לבקשות שיוגשו במשותף על ידי מספר רשויות או באמצעות אשכול רשויות מקומיות כהגדרתו בחוק איגודי ערים והזכאות להגשה לקול הקורא תוגבל למספר רשויות מקומיות אשר מספר התושבים המשותף שלהן ביישובי ההחלטה עולה על 25,000, או לרשות מקומית אשר בתחומה מתגוררים מעל 25,000 תושבים. יובהר כי מספר זה נקבע לשם עידוד רשויות להגיש מועמדות לקולות הקוראים האמורים במשותף, כך שיובטח מיצוי מלא של היתרון לגודל. המספר הנקוב מבטיח שרוב הרשויות הרלוונטיות יידרשו לבצע הגשה משותפת, אך מאפשר לרשויות הגדולות באזור הרלוונטי (קריית שמונה, מעלות ונהריה) להגיש גם הגשות עצמאיות ככל שיחפצו בכך. התיעדוף אמור נועד להבטיח בין היתר גם פיזור גיאוגרפי וגם שמספר גבוה ככל הניתן של רשויות ייוצגו בהגשות האמורות.

כמו כן, יוקמו שני בתי ספר למחוננים ולמצוינות ומימון אספקת שירותים חינוכיים נרחבים לבתי ספר אלה. כל אלו נועדו לשיפור יסודי של מערכת החינוך בצפון, באופן שתייצר מגוון שירותים איכותי, בדגש על מענים אזוריים, שיובילו למשיכת אוכלוסיות חדשות באזור, כמו גם התבססות של האוכלוסייה הקיימת ברשויות בתחום ההחלטה.

חינוך בלתי פורמלי

בשל הצורך להגדיל את תקציבי החינוך הבלתי פורמלי במטרה לחזק את השתייכות התושבים והתלמידים לקהילה וצורך מתן מענה חינוכי-חברתי, מוצע להקצות סכום של 125 מיליוני ש"ח לטובת הנושא כאשר 40 מיליוני ש"ח יוקצו על ידי משרד החינוך לרשויות המקומיות לפעילות חינוכית בלתי פורמלית ו-85 מיליוני ש"ח יוקצו על ידי משרד החינוך לתמיכה בארגוני חברה אזרחית הפועלים בתחום החינוך הבלתי פורמלי ביישובי ההחלטה כגון תנועות נוער, ארגוני נוער ושנות שירות.

חינוך התיישבותי

כמענה משלים בהחלטה גם למוסדות בפיקוח המנהל לחינוך התיישבותי מוצע להקצות סך של 30 מיליוני ש"ח לתקצוב מענים חינוכיים פדגוגיים וכן שדרוג ופיתוח תשתיות של מוסדות חינוך ופנימיות שבפיקוח המינהל, לרבות הוספת מוסדות חינוך חדשים לפיקוח ברשויות

המקומיות שבתחומן ישוב מיישובי ההחלטה.

מתווה מדידה מערכתית

לטובת מעקב אחר יעילות השימוש במשאבים והשגת התוצאות הרצויות, יוקם צוות עבודה בראשות הרשות הארצית למדידה והערכה (ראמ"ה) ומנהל כלכלה ותקציבים במשרד החינוך בשיתוף מטה היישום, ואגף התקציבים במשרד האוצר, לבניית מתווה מדידה והערכה לרשויות ומוסדות ברשויות ההחלטה.

תקציב והסטות תקציביות

המקור התקציבי בסך 1,227 מיליוני ש"ח מהחלטת ממשלה מס' 2230 ועוד 150 מיליוני ש"ח לצורך שדרוג תשתיות מתקציב משרד החינוך כמפורט בסעיפי החלטה זו. שר החינוך יהיה ראוי להסיט תקציבים לא ממומשים בין הסעיפים, ובלבד שקיים קושי ממשי ליישם את אחד מהכלים המנויים בסעיף מסוים בהחלטה הנוגע למשרד החינוך, וזאת בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, בהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר ומטה היישום "תנופה לצפון". כאשר שיעור ההסטה המצטבר בין סעיף לסעיף לא יעלה על 20% מהתקציב שממנו מתבצעת ההפחתה או התקציב שהוקצה לסעיף שאליו מתבצעת ההסטה – או סכום של 25 מיליון ש"ח, הנמוך מביניהם.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה:

לא רלוונטי

תקציב:

כמפורט בגוף ההחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם:

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם:

שר החינוך – תומך

שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה – תומכת

שר האוצר – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא:

החלטת ממשלה מס' 975 מיום 18 באוקטובר 23 "תוכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה בגזרת הצפון (0-5 ק"מ מהגבול) וקליטתה - מלחמת 'חרבות הברזל'.

החלטת ממשלה מס' 1786 מיום 27 למאי 2024 "תוכנית למענים בטווח המיידי והקרוב וקידום מתווה רב-שנתי לשיקום ופיתוח הצפון".

החלטת ממשלה מס' 2330 מיום 31 באוקטובר 2024 שעניינה " קידום תוכנית לשיקום ולפיתוח הצפון בעקבות מלחמת חרבות ברזל".

החלטת ממשלה מס' 2568 מיום 15 בדצמבר 2024 שעניינה "היערכות לשיבה הביתה של תושבי היישובים המפונים בצפון ותיקון החלטת ממשלה".

החלטת ממשלה מס' 2826 מיום 04 במרץ 2025, שעניינה "קידום מענים בתחום החינוך הבלתי פורמלי, החוסן הקהילתי והרווחה ליישובים המפונים בצפון ותיקון החלטת ממשלה".

החלטת ממשלה מס' 3265 מיום 20 ביולי 2025, שעניינה "תוכנית להאצה כלכלית והשבת

פעילות עסקית בצפון".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה :  
חוות דעת של היועץ המשפטי של משרד האוצר מצורפת.

סיווגים :

סיווג ראשי : 01 ביצועי.

מוגש על ידי שר במשרד האוצר  
ועל ידי שר האוצר  
ועל ידי שר החינוך

כ"ו באלול התשפ"ה  
19 בספטמבר 2025

## חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות שרים

### **נושא הצעת ההחלטה:**

התוכנית הממשלתית הרב שנתית לשיקום וצמיחת של יישובים בטווח המכונה 9-0 ק"מ מגבול הלבנון – פרק חינוך

### **תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:**

מוצע לפעול להעמדת כלים לשיקום וצמיחה פדגוגיים-חינוכיים רב-שנתיים של יישובי ההחלטה. כך, מוצע לקבוע "סל תנופה", דהיינו תקציב מוגדר שישמש למשרד החינוך כמקור לקידום תחום החינוך ביישובי ההחלטה. זאת באמצעות הקצאת תקציבים ייעודיים עבור הגפ"ן הרשותי והבית-ספרי ועבור העצמת אגפי החינוך ומוסדות החינוך ברשויות המקומיות שבתחום שיפוטן יישוב מיישובי ההחלטה. כך, במסגרת הגפ"ן, יוקצה תקציב ייעודי עבור תוכניות מצוינות, תכניות להגברת החוסן ותכניות בתחומי ה-STEM (מדע, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה). בנוסף, במסגרת העצמת אגפי החינוך, הרשויות האמורות יוכלו להתקשר עם גופים חינוכיים או ליזום תוכניות חינוכיות שיאשרו על-ידי משרד החינוך.

כלי נוסף המועמד במסגרת ההחלטה הוא קידום ההון האנושי בהוראה ברשויות המקומיות שבתחום שיפוטן יישוב מיישובי ההחלטה. בהתאם לכך, יוקצה תקציב עבור יצירה והתאמה של מסלולים להעסקת עובדי חינוך בחוזים מיוחדים, מלגות לעובדי הוראה הפועלים לקידום תוכניות חינוכיות חדשניות בבתי הספר ועוד. כן, מקודם נושא פיתוח התשתיות החינוכיות-פדגוגיות (באמצעות קול קורא להגשת תוכניות עבודה לפיתוח והפעלה של תשתיות חינוכיות מתקדמות ופיתוח מוסדות חינוך חדשניים), הקמת שני בתי ספר למחוננים ברשויות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה – באשכול רשויות גליל מזרחי ובאשכול רשויות גליל מערבי, וכן הנחיה למשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לפעול לשם הקמת תוכנית בתחום הרב-טכניקה ותמיכה במרכזי מדעים.

עוד מוצע, בהמשך להחלטה 2826, להקצות תקציב עבור פעילויות של הרשויות שבתחומן יישוב מיישובי ההחלטה בתחום החינוך הבלתי פורמלי ועבור תגבור פעילות תמיכה בגופי חברה אזרחית הפעילים בתחום זה. כן, מוצע שהמינהל לחינוך התיישבותי יפעל לשדרוג ופיתוח תשתיות של מוסדות החינוך והפנימיות שתחת פיקוחו ושראמ"ה תפעל לבניית מתווה מדידה והערכה לשם הבטחת יעילות השימוש במשאבים האמורים והשגת התוצאות הרצויות.

סעיף 151(א) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – **החוק**), קובע כי הממשלה רשאית להחליט שאזור מסוים או יישוב מסוים יהיה בעל עדיפות לאומית; החלטה שיכולה להיות כללית, לגבי עניין מסוים או לתקופה מסוימת.

בהחלטה מס' 3265 מיום 20 ביולי 2025, שעניינה תוכנית להאצה כלכלית והשבת פעילות עסקית לצפון (להלן – **החלטה 3265**). במסגרת החלטה 3265 הוגדר והובחן האזור המכונה 9-0 ק"מ מגבול הלבנון כאזור עדיפות לאומית. האזור האמור הוגדר כ"יישובים אשר נכללים באזור המאויים ביותר מגבול לבנון על פי חוות דעת ביטחונית שהתקבלה ממערכת הביטחון..." וכמפורט בנספח א' להחלטה 3265 (להלן – **יישובי ההחלטה**).

כעת מוצע, שבהתאם לסעיף 151(ב) לחוק, הממשלה תכריז כי יישובי ההחלטה, הם יישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין ההחלטה המוצעת עד סוף שנת 2027, על בסיס השיקולים המנויים בחוק, ובהסתמך על חוות הדעת של מערכת הביטחון, אשר עליהן התבססה כאמור החלטה 3265, על מנת לבסס מערכת חינוך איכותית ברשויות שבתחום שיפוטן יישוב מיישובי ההחלטה.

האתגרים הנובעים מהלחימה במסגרת מלחמת "חרבות ברזל", שעמם מתמודדים יישובי ההחלטה, נבחנו אל מול האתגרים של שאר היישובים סמוכי הגבול, כאמור בתבחין שנקבע לעניין זה בהחלטה 919, בגבול סוריה ולאורך גדר המערכת של רצועת עזה. מבחינה זו עלה שהיישובים סמוכי הגבול ברצועת עזה קיבלו לאורך השנים מענים ממשלתיים בהחלטות ממשלה ייעודיות בשל המצב הביטחוני החריג ששרר בהם, וכעת מקבלים מענים ייעודיים ומקיפים במסגרת החלטות ממשלה וחוק שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"ה-2025, וכי היישובים סמוכי הגבול בגבול סוריה מקבלים אף הם מענים במסגרת החלטות הממשלה מס' 864 מיום 26 בדצמבר 2021 שעניינה תכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית בת קיימא ביישובי המועצה האזורית גולן וקצרין לשנים 2022-2025 והחלטת הממשלה מס' 2857 מיום 9 במרץ 2025 שעניינה תוכנית להעצמה ולפיתוח כלכלי חברתי ביישובים הדרוזים ברמת הגולן לשנים 2025 – 2029. כמו כן, יצוין כי המצב הביטחוני ביישובים סמוכי הגבול הכלולים באזור זה לאורך מלחמת "חרבות ברזל" אף לא הגיע עד כדי החלטה על פינויים.

כמו כן, האתגרים החינוכיים האמורים נבחנו גם למול האתגרים הכלכליים שקיבלו מענה במסגרת החלטה 3265. מבחינה זו עלה פער בין אופי המענה לאתגר הכלכלי שניתן במסגרת 3265 ובין אופי המענה שצריך להינתן לאתגר החינוכי (הכולל צורך בפיתוח חוסן אישי וקהילתי, הכשרת והצבת כוח הוראה איכותי והקמת תשתיות פיזיות ופדגוגיות), שמצריך ככלל מסגרת זמן של חמש שנות החלטה (ולא שנתיים בלבד), אם יתקבלו הצדקות להמשך תקופת הגדרת יישובי ההחלטה כאזור עדיפות לאומית.

יודגש כי המסגרת הכוללת של ההצעה עומדת על חמש שנים (2025-2029). עם זאת, נהוג לתקף מחדש חוות דעת ביטחונית, נוכח השינויים שעשויים לחול במצב הביטחוני, וזאת נעשה ככלל מידי שנתיים. משכך, ההחלטה אמנם נוקבת במסגרת של חמש שנים למתן ההטבות במסגרת ההכרזה על יישובי ההחלטה כבעלי עדיפות לאומית, כאמור בחוק, אולם המשך מתן ההטבות לשנים 2028 ו-2029 מותנה בקבלת חוות דעת ביטחונית עדכנית רלוונטית הנוגעת ליישובי ההחלטה או באישור תוכנית לשיקום ופיתוח עד לשנת 2029 לפחות, הנוגעת ליישובי ההחלטה. יובהר כי אם חוות הדעת או התוכנית כאמור יעלו נתונים המחייבים שינויים במענים המפורטים בהצעת החלטה זו, אשר מתוכננים להינתן לפיה גם בשנים 2028-2029, או שיביאו לכך שהמענים בשנים האמורות יתבססו שלא על סעיף 151 לחוק, הממשלה תידרש לבצע את ההתאמות המתחייבות מאלו, לרבות תיקון החלטה זו, ככל שיידרשו.

**קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:**

אין.

**עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:**

היועצת המשפטית של משרד החינוך – אין מניעה משפטית בקבלת ההחלטה.

היועץ המשפטי של משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה – אין מניעה משפטית בקבלת ההחלטה.

היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה – אין מניעה משפטית בקבלת ההחלטה.

**עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:**

בכפוף לכל האמור, אין מניעה משפטית בקבלת ההחלטה.



חתימה

היועץ המשפטי של משרד האוצר

תפקיד

דודי קופל

שם